

سەرۆكئین سەر سورماو سەر سورمايین

سەرۆكا!؟

فەهمی سلێقانهی

دئ مال و ژنێن وانژی لخوا حەلال كەن ئەگەر هات و گەهانه تەختی فەرمانی جەئ سەر سورمايا هەر كوردەكی هەستنی نەتەوی هەبئ ئەوە كویژن، ئەرئ گەلۆ چەند جارا چینا هەژارو رەوشەنبییرین شۆرەشگەرە كورد پەرورەر سەر كردهیێن كورد ژبەر ئەگەرا فرەهبو ناگروپ و لایەنێن ئیسلامی و مەترسیاوان ناگاداركرن، ئەرئ راستوان ناگا لوی پیلانی نەبووە كا دكۆنگرئ قاهیرەدا چەند لایەنێن دوژمنین تەقائا نەتەوا مەیهەكورد نا،ادەنە و بهیچ مافەكئ رازی نابن بوقئ گەلی، ئەفجا چاوادئ بفیدرالی یان مادئ ١٤٠ رازیبن! بۆچ وئ دەمئ سەركردهیێن مە سەرسورمانەدیون؟ ئەز دبێژم هیشته سەرسورمایەك مەستریا تاكو هیزا ئیسلامی بەر فراوانتر ببە، یان هیزا بەكگرتوو دژئ دبن فشارا هەردو هیزانده بگەفی سەروی هیژئ، چونكە وان دۆزەك ستراتێج هەیه بەرامبەری دوژمنئ خوە، پاشئ نەك تەنھا دئ وان سەرسورماگەن، بەلكی مەندە هەش و بئ سەودا كەن و تازە شۆرەشك دئ دناف وئ شۆرەشی دە دئ و قئ دەستكەفتئ هەمیئ ژدەست دەن؟! ئەم باش هەزرو بۆچونئ ئیسلامیا دناسین كاچەند دوژمنین كەلتورو شارستانی نەتەوا كوردن، شەرئ وان بەرامبەری زماڤن دایك و لاوتئ سەروود نەروژئ و چەند هەلكەقتین دئ بین نەتەوی ئین پیرۆز ژورا رۆنە، ئەقە هەمی دیاردەیهكا بەرچاقەو كەسەك نەشیت ئینكاربەت، ئەو سەنگەرئ ئیسلامی خوەتیدا دبین دژئ تەقايە بەرژەوندەهین گەلی هەمی كوردە، یان بۆچ ئەوە دولەتین عەرەبی و ئیسلامی بیدەنگ مابوون بەرامبەری هەمی كارەساتین سەدامئ گۆر بەگۆر؟! یانژئ هەمی ئەو دولەتانه دەهەلدا دوژمنین مەبون، ئەز دوی باوهرێدەم هەر ئایدیۆلۆجیک هەبئ دەر ژدەقی وولاتئ مەبەهیت ترسناكتر ئای ئایدیۆلۆجیا ئیسلاما سیاسی، ئیرۆ وان سەر كردا بقیئ یەف هەردو حزبین ئیسلامی دگەل وانده شریكین حوكومرانئ نە، دەرخستنا وان ژبەر پەرلەمان و حكومەتا كایینا پێنجئ، دی گەلەك لەسەر وان راوستت، ئیرۆ مە بقیت و نەقیئ یەكگرتوو خوە كەهان ناف مالین خیزانین شەهیدوا ناف ریزین زانكریاو سەرین كچین كورد داپۆشان، ئەم هەمی دزانن بەرفەرە هوبنا فان هیژین ئیسلامی تاوانەكا راستەوخویا هەردوو یزین. دەستەهلاتە، ئەقەژئ گریادی گەندەلی و خوە تیزكرن ژهەمی ئالیانقە و برسبونا گەلی مە ئەوژئ ژهەمی ئالانقە، چ برسبونا ئازفتنی یان دەربرینئ، چ برسبونا زكئ، راستە ئەگەرنان ئەبئ ئازادیژئ نابئ و بەلكئ هەردوو بئ یەك ژیان نابئ، پەراویزكرنا چەند حزبەكین علمانی و ریگرتن بەرامبەری تەقگەر وان بویە ئەگەرئ گەشكرنا رەوتئ ئیسلامی، دیارە هەردوو هیژین سەردەكئ بەتر ژهیزین علمانی دترسان، نەك ئیسلامئ! ئەقەژئ ژبەر وئ پارووبئ كو بگەنە ددەقی وان حزبان دە، چونكە وئ پارو ژدەقی خوە تیننە دەرئ و ددەنهوان، بەلی ئیسلامی وئ پارو ژدەقی وان دەرنائخن، بەلكی پارو یەكئ زیدەتر ژ خەلیجئ تین و لەسەر پارووبئ وان زیتەتردكەن! بەلی ئەونزانن كرۆژەك دەیت ئەو پارو یەتە پیلان ژبۆئ نافبنا وان، هەروەك و من ژورجارا گوئ و دئ دوبارەكەم، هەردوو هیژین حوكمران بەرپرسیارن بەرامبەری هەر رویدانەكا هەبئ دژگەلی مە، چ پۆزەتیف بئ و چ نیکەتیف، ئەفجا بلا ئەم وئ ریکئ نەدەینه دوژمنئ خوە بزانت بۆشاتیەك دنافبەرا مەدا هیهەو یاقەرە ئەم بخوە چ بۆشاتی دنافبەرا خوەدا نەهیلان و دەستی خوە بسەرئ یەكدا بینن و روقیئ خوە نەدەینه بشیرئ دوژمنا.

ئەفجا ئەف بریار یاگەلەو بكا ئەو بخوە بیژن كائەو لەسەر سورماي رەفتارا سەرۆكئین مەیین كوردە، یان سەرۆكئین مەیین كورد سەر سورماي هەلویستئ یەكگرتووی ئیسلامی نە! ئەز نزانم بۆ ئەو زنا یە هاتە لیدان و چ كەسەكئ داھۆ بۆ نەقوتتا، پاشیتەو زنا ژئ شكاندن و دەست دانە شمشالوو ماری كۆبرا لبر كەتە هەلپەرکئ! دەما ئەو بەیانا دوو قوئی ژ سەرۆكاتیا كورد دژئ یەكگرتووی ئیسلامی دەرگەتئ منچەند جیرانەك ژ یەكگرتوو هەنە، ئیکسەر دەرگەهئ مالا خوە هەروئ روژئ گرتن و چۆبوون سەرەدانا مرۆقین خوە ل میسلئ! دەولەمەند یا نەتەوا مەیا كورد ژ ئالیئ پەندو چیرۆكان قە ئیکجار یامەزن و زۆرە، ژوان دبێژە هەندەك كەس هەنە نا ئیسیاسئ دخن و سلاقا د بەنە سەر موسا ئ لگۆر زانینا من ئەف پەندە ژورا دەولەمەندە ژهەمی ئالیئ خوە بین جفاكئ و سیاسی و ئابۆرئ قەژ ئالیئ جفاكئ دئ بینئ كەسەكئ خیرخواز دەستئ ئالیكا ریبئ بۆ مرۆقەكئ دامای و هەژاردیژكە، دئ دەمئ دە ئەو مرۆف پەسنا كەسەكئ دن دكەو دوعایین خیرو خوە شئئ بۆ دخوازه! بەلی یئ كو دەستئ ئالیكارئ بۆ دیریژكئ نەك تەنھا ژبیركری، بەلكو پرۆپاكاند ژئ دژئ وئ مرۆقئ دكە، ئەفجا د قادا خوە یاشانزگەریا سیاسی دە، ناستاما خوە یانەتەوی وولاتئ خوەیی دایك دكەن پارو یەكئ ئایدیۆلۆجی و ژبۆی بەرژەوندەكا ئابۆرئ و تەسكا حزبایەتی، ئامادەنە گەل و وولات بفرۆشن و قئ ئەزموئئ ژدەست بەدن، كادیسان دا ئەم قەگەرین و روژین كەقن و نۆی هاتی لاپەرین دیریژكئ بەرەو پاشقە قەگرتن سەر قئ روژەقئ، هەروەها سەر كردهیێن مە كوردا ژنیشكەكئ قە چاقین خوە ژ خەوەكا گران قەكرن و دیمەئ كەمپین خویناوی بین لېنان ئینانە بەرچاق، ئیرۆ ئەو سەركرده سەرسورماوبون ژهەلویستی یەكگرتووی ئیسلامی و هەكو هیشته چەند لایەنەك ماينە، وەكو چەكچەكولەیین بن كونه دیوارین سقاندوا چەقەرەقا شەقین تارینە؟! چاقا لەسەر وان داپۆشن و ئەو وئ رئ نادەنەو هون ژوانژئ سەرسورما ببەن، چونكە نەك تەنھا جەئ یەكگرتوو داگرتنە، بەلكی بۆشاتی بۆ چ ئالتەرناتیفین دن نەهیلانە كو دگۆرەپانا كوردستانی دە لایەنەك دن وئ بۆشاتی داگرت و بشیو یەكئ شارستانی بھیتە سەر شانۆیا سیاسی و ئاكتیف بئ، كو ئەوئ تەواژنا ئایدیۆلۆجی یا نەتەوی ئیسلامی راگرن، یان بھتر نالیئ نەتەوی دە داكیشن، سەربۆرئ دە واری دا زۆرن بتایبەت شۆرە شین مەیین یەك لیدیف یەكئ، یاگەرناسە دناف لاپەرین دیرۆكا كوردهواریدا كوشۆ رەشین مەیین كوردستانی، ئەو ئیرادە نەبوون وەكو فورسئ یان چەند نەتەو هیین دن دۆزا نەتەوا خوە یاكورد بەرزتر بگەن ژدۆزا ئایدیۆلۆجیا ئیسلامی و هەردەم پەنا بۆ وان لایەیین ئیسلامی دبرن، لەورا ئەم تا ئیرۆ دبن ژانا وان بۆچونئ كالسك و گەنی دا دنالین، سەربۆرین دیرۆكئ دقئ واری دە زۆرن، كادا ئەم خوە دناف لاپەرین دوهی و ئەقرودا بەردین وچەند راستی یەكا بیننە زمان، ئەوژئ زۆر پرسیارو بەرسف بشیو یەك دینامیکئ لەسەر تیتەهان، دەما شۆرەش گەرم و بەرخوەدان لەهر لایەكئ دژئ مەسترین دكتاتورئ جیھانی دەست پیکرئ، ئەف پارت و لایەن ئیسلامیا سیاسی یا كوردستانی لكو یقەبون؟ یان دنافبەرا دوو مژیلانكین چاقان دە ئەف دەستكەقتین هەندە مەزن، ئەو چ ناشقین مرۆقاتین نەبگشتئ یان كوردان بتایبەتی دەستی ئالیكارئ بقئ رەنگئ مەردانە بۆ دیریژكەن؟ دچ وولاتئ دە پارتین ئیسلامی چ میانرەو بئ و چ توندروو بسیستەمئ علمانی رازیبوینەن، ئەگەر ژدەستابئ عیزاقیش، بەروەه كۆتای دەروات.

چەندین جار لەلایەن ئەو گیراوانەیی كە ئازاد كراون هەوالی هاتوووە بێنیویانە. هەولئ زۆرمانداووە بۆ دۆزینەووە ئازادبوونی بەلام بەداخووە تاوەكو ئیستا تەنانەت بۆ یەك جاریش نەك نەماندیو، بەلكو سۆراخیشمان نەزانێو، چەند جاریك خۆپیشاندانمان كردهووە بۆ بەردەم بارەگای UN و پەرلەمانی كوردستان و ئەنجومەنی وەزیران و جگە لەوێ كە پێشوازیان لیتەكردین و هیچیان بۆ نەكردین پاسەوانانی بەردەم ئەنجومەنی وەزیران توندو تیزیەكی زۆریان بەرامبەرمان بەكار هێناو خوشكەكەئ هاشم لەلایەن ئەوانەو بە قۆنداخی كلاسینگرفەو رووبەرووی لیدانئیک توند بوو و ماوێ مانگیك شوینی لیدانەكە لەسەر دەم و چاوی دیاربوو. دایكی كاك هاشم لەبارەیی ونبوونی كورە گەورەئ لە شەری ناوخر بە حەسەرەتیكی زۆرەو بۆمان هاتە ئاخاوتن و گووتئ: (بەرپرسی یەكەم و ئاخر لە دیارنەمانی كورەكەم پارتی و یەكئ تین، بەتایبەت مام جەلال و كاك مسعود) هەروەها ووتئ: (كاتئ شوانیك بەرخێك ون دەكات هەر چاوی لەدوایە ئەگەر نەیدۆزیتەو، ئیمە چۆن دەتوانین لەسەر بزربوونی پارچەبەك لە جگەرمان بئ دەنگ بین؟! زۆر لەشوینی بەرزەو هەولمان داو، جگە لەو شوینانەئ كە بووكەكەم باسی كرد چوینە بارەگای مام جەلال لە دوكان لەو كاتئ كە كاك مسعود مام جەلال لە كۆبوونەوێ رەسمیداوبون و ئیمە كۆمەلێك خیزانی بئ سەر شوینان چووینە بەر دەرگای هۆلی كۆبوونەو، بەلام كاك كۆسەرەت هاتە دەرەو، دەستی خستە سەر شانی كورەكەم و ووتئ: (بەس ئەمجارە لەبەر خاتری من بڕۆن، بەلینتا پیدەدەم كە من لە ژووری كۆبوونەو، بەس باسی بگەم و هەولئ جیدتان بۆ بەم) . بەلام تاوەكو ئیستا هیچئ بۆ نەكردوون، لەبەر ئەو بەریارمانداو كێشەكە بگەیهیننە دادگای فیدرالی عیراق و لەوێو داوای مافی خۆمان بگەین.

دوای ئەوێ سەرۆکی هەرێمی كوردستان لیبووردنی بۆ زیندانیهكان دەرکرد و ٧٩ زیندانی ئازاد کران، پرسپاریك لەنیو شەقامی كوردستان، بە تاییەتیش لەلایەن بنەمالەئ گیراوە پێسەر وشوین كراوەكانی شەری نیوخرۆ سەری هەلدا، كێشەكە زیندوو بۆو، لەسەر داوای ژمارەبەك بنەمالەئ گیراوە وونكرارهكان و بۆ بەدواداچوونی ئەم پەرەندەیه پەيامنێری روژئ گەل سەردانی چەندین بنەمالەئ كردهو، هەولدهەین بە زنجیره بلاویان بگەینەو، فەرموون لەگەل بەشی یەكەمئ ئەم پەرەندەیهدا :

بەشی یەكەم

ئیتەر داواكارم لە حكومەتی هەریم كە ئەو دیلانە ئازاد بگەن. **ئیمە هەموو كەس و كاری گیراوەكان هەولندانئیک بئ سنوورمان كرده، بەلام بە حوكمی ئەوێ كە چارهەنووسی ئەوانە تەنھا ئە دەست كاك مسعود و مام جلال دایە ئەوان ولاممان نادەنەو**

كاك بەختیار خورشید كوری وونبوو، لەو بارەیهو گووتئ: (یەكگرتنەوێ هەردوو ئیدارە هیچی باشی بۆ ئیمە نەكردووە. ئەم یەكگرتنەوێ تەنھا شكلیە بۆ هەندیک هەدەف و مەبەستی تاییەتی خۆیان، ئەم پێكھاتنە شكلیە پێشانی خەلك دەدەن دەنا لە حەقیقەتدا ئەمە یەكگرتنەوێ نییە، بۆیە تەنھا داواكاریم ئەوێ كە ئەو دیلانە ئازادبگەن. ئیمە هەموو كەس و كاری گیراوەكان هەولندانئیک بئ سنوورمان كرده، بەلام چونكە ئەوانە كرتووی شەخسین و سەر بەكەسێك بۆیە كەس ناتوانیت دەست بخاتە ناو بابەتەكەو، چەند كەسێكمان بۆ لای ئەوان راسپاردوو كە كەسی نزیك لە دەسلالتداران بەداخووە هیچیان پیتەكرا، ئەو جگە لەوێ چەندین خۆپیشاندانمان كردهو بۆ بەردەم پەرلەمانی كوردستان و ئەنجومەنی وەزیران و بارەگای UN و چەندین شوینی تر، بەلام بە حوكمی ئەوێ كە چارهەنووسی ئەوانە تەنھا لە دەست كاك مسعود و مام جلال دایە ئەوان ولاممان نادەنەو هەولدانئ ئیمە بئ هودەیه.

من بەبیرم نایەت باوكم كەئ گیراوو ئیستا ببیینم نایناسەوو ناربان خورشیدی تەمەن ١٢ سال لەبارەئ ونبوونی باوكیەو ووتئ: (نازانم باوكم لەكوییە و بیرم نایەت كەئ گیراوو ئیستا ببیینم نایناسم، داواكاریم لە هەردوو

خورشید ئیبراهیم قادر، لە دایك بووی (١٩٥٥). پێشمەرگەئ یەكئتی نیشتمانی كوردستان بوو و كاتی كرتنەوێ هەولتەر لەلایەن پارتی دیموكراتی كوردستانەو لە ٢١/٨/١٩٩٦، ریکەوتئ ١/٩/١٩٩٦ هەو لەسەر دەستی كەسێكئ ناسراو لە هەولتەر خۆئ داو بە دەستی پارتیەو تاوەكو ئیستا بئ سەر شوینە. خاوەنی دوو خیزانە و هەشت مندالی بینازە. بۆ زیاتر ئاشنابوون بە خەمەكانی ئەم خیزانە سەردانی مالی كاك خورشیدمان كردو لە نزیکەو چەند ئەندامیک خیزانەكەمان دواند. **ئەگەر ئەو یەكگرتنەوێ حەقیقی بوایه دەبوا هەتا ئیستا ئەو خەلكە سۆراخی هەبوایه** سەردەتا **میریەم ئەتیف قادر** خیزانە گەرەكەئ كاك خورشید ووتئ: (ئیمە خیزانئیکئ هەژارین، یەكئتی و پارتی هیچی باشیان بۆ ئیمە نیە، یەكگرتنەوێ كەشیان تەنھا لە روالەتە، گەر یەكتریان گرتباو، دەبوایه تاوەكو ئیستا كارئیکان بۆ ئاشكارا كرنئ چارهەنووسی ئەوان كرديا، ئەگەر ئەو یەكگرتنەوێ حەقیقی بوایه دەبوا هەتا ئیستا ئەو خەلكە سۆراخی هەبوایه،

زمانی دیالۆگ تەنیا رینگە چارهئ ناشتیه

روژین

ئەو شە دەكرئ تاكۆتایش هەر بەچەوتئ بئ هەرگیز نەتوانئ ناشتی و ئارامی بۆ عیراق بگەرینتەو خەلكئ تووشئ نەهامەتی زیاتر لەئیستا بكات و خۆزگە بە رژیمی سەدام بخوازن، چونكە نەیتوانئ بۆ تەنھا روژیک بەئارامی پارێزگایەك بپاریژئ، روژیک ولاتیەكئ سقیل نەكوژئ، بۆیە ئیستا ئەمریکەكان دەیانەوئت بەهەر جوړیک بیئت سیاسەتی خۆیان لەعیراق بگۆرن و پیلانئیکئ تازه دەست پێكەن، بۆ ئەوێ روو سووری خۆیان وەدەرخەن و هیچ ولاتیكئ یەاری ئەمریکا نەتوانئ، كالتەجاریان پێككات و بەشكەستی ئەوان خۆشەخت بئ، بەتاییەتی ولاتی ئێران و سووریا كە ئەوانیش لەلایەن ئەمریکەكانەو بەتووندی هەر شەیان لئ كراو، پێشبینئ ئەو ش دەكرئ، بەر لە ئارام

بوونەوێ عیراق، لەلایەن ئەمریکەكانەو هیزش بكریتە سەر كورە ئەتۆمەكانئ ئێران و بەجاری رەوشئ ناوچەكەو جیهان بەرەو نەهامەتیەكئ تر بچیت و، ئالۆزیەكان زیاتر ببیت. سیاسەتی ئەمریکا تەنھا لەبەر هۆیەك نەیتوانئ سەرگەوتن بدەست بینئ و ئارامی بۆ خەلكئ بگرنیتەو، ئەویش تەنھا لەبەر ئەوێ كە هەموو مەرامئیکان پرچەكردنئ خەلكئ مەدەنی بوو و لەبەرەمبەر دوژمنەكانئ خۆیان نەیتوانئ لەرینگەئ دیالۆگەو كێشەكان چارهسەربكەن و زمانی گفتوگۆ بەكاربێنن، ئەوان وایان دەزانئ تەها بەزەبیری چەك كێشەكان چارهسەر دەكرئ، چونكە ئەوان خۆیان بەزلهیزئ جیهان دادەناو سلیمان لەهیچ شكستێك نەدەكردو، بەلام ئیستا هەست بەو شكستە دەكەن، كە بەسەریان